

Gewijzigd exemplaar d.d. 24 mei 2017

6-4-2017

Integraal alcohol- en drugsbeleid

2017-2020

Oprachtgever:
Projectleider:
Schrijvers:

Esther Sommers
Marijn Bijker
Koen Vosmeijer & Marlijn Bijker

---

gemeente Rheden

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Probleemanalyse	2
1.3	Doel en doelstelling	3
1.4	Totstandkoming	3
1.5	Leeswijze	4
2.	Kader en huidige aanpak	5
2.1	Landelijk kader	5
2.2	Regionaal kader	5
2.3	Lokaal kader	6
2.4	Huidige aanpak	6
3.	Bewustwording	8
3.1	Voorlichting aan jongeren	8
3.2	Voorlichting aan ouders/verzorgers	8
3.3	Voorlichting drank- en horecawet	9
4.	Signaleren en handelen	10
4.1	Deskundigheidsbevordering bij professionals	10
4.2	Informatiedeling	10
4.3	Sluitende aanpak voor zorg en overlast	11
4.4	Passende hulpverlening	12
5.	Handhaving	13
5.1	0-beleid coffeeshops behouden	13
5.2	Blowverbod	13
5.3	Handhaving binnen horeca en verenigingen	13
5.4	Drugshandel	14
5.5	Medicinale drugs	14
6.	Financiën	15
7.	Evaluatie	16
7.1	Jaarlijkse meting streefwaarden	16
7.2	Tussenevaluatie	16
7.3	Eindevaluatie	16

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Door signalen uit de samenleving en cijfers van de politie heeft de gemeente Rheden besloten een integraal alcohol- en drugsbeleid te ontwikkelen (collegebeleidsplan 2014-2018). De signalen geven aan dat de handel van, het gebruik van en (woon)overlast door alcohol en drugs toeneemt. Uit de cijfers van de politie blijkt inderdaad dat de overlast vooral door drugs de afgelopen jaren is toegenomen in Rheden.

Door vaststelling van de startnotitie op 29 november 2016 is het startsein gegeven voor het ontwikkelen van dit beleid.

1.2 Probleemanalyse

In 2016 is een analyse van het gebruik van, de handel van en overlast door alcohol en drugs in de gemeente Rheden gemaakt. Door interviews met professionals en statistische gegevens blijkt dat vooral jongeren veel softdrugs gebruiken. Harddrugs gebruiken zij veel minder. Ook onder volwassenen wordt alcohol en drugs gebruikt. Soms leidt dit tot een verslaving. Deze verslaving heeft vaak een samenhang met andere problematiek, zoals schulden of huiselijk geweld. Het alcohol- en drugsgebruik door zowel jong als oud veroorzaakt (woon)overlast en gevoel van onveiligheid onder inwoners.

Het daadwerkelijke gebruik van alcohol en drugs is moeilijk in kaart te brengen. Gebruikers maken dit niet snel openbaar en ouders met kinderen die drugs gebruiken zijn bang voor een stigma. Bovendien zijn de lokale cijfers over alcohol en drugsgebruik niet actueel en geven professionals en jongeren aan andere ervaringen te hebben dan de cijfers vertellen. Waar de cijfers de laatste jaren een daling laten zien van het algehele gebruik van alcohol en drugs, merken professionals en jongeren in de gemeente Rheden dat er steeds meer wordt gebruikt. Er wordt onderscheid gemaakt tussen recreatief- en problematisch gebruik met voor beide verschillende oorzaken:

Recreatief gebruik

Nieuwsgierigheid
Opzoeken van grenzen
Prettige effecten van middelen
Gebrek aan kennis over risico's
Gemakkelijk toegang tot middelen
Gebrekkig toezicht
Groepsgedrag

Problematisch gebruik

Psychische factoren (zoals ADHD of depressie)
Sociale factoren (zoals werkloosheid of echtscheiding)

Er is een verschil in maatschappelijke acceptatie tussen alcohol en drugs. Het nuttigen van alcohol is inmiddels 'normaal'. Vanaf 18 jaar is het toegestaan alcohol te drinken en te kopen in elke supermarkt. Daarnaast koppelen mensen het drinken van alcohol aan sociale gelegenheden ('een drankje doen'). Het gebruik en handel van drugs is daarentegen verboden. Bovendien zijn drugs alleen in coffeeshops legaal te verkrijgen. Het heeft daardoor een zwaardere lading. Het is belangrijk te beseffen dat de gezondheidseffecten van alcohol hiermee niet per se minder ernstig zijn dan die van drugs.

1.3 Doel en doelstelling

Doel

Dit beleid draagt bij aan verschillende bestaande doelen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdgezondheid en veiligheid.

1. De vitaliteit van inwoners is verbeterd (meerjarenbeleidskader sociaal domein 2017-2020)
2. Signalering en lichte hulpverlening voorkomen uitval (meerjarenbeleidskader sociaal domein 2017-2020)
3. Verbeteren van de leefbaarheid en verminderen van de (georganiseerde) criminaliteit, waardoor inwoners zich veilig voelen binnen de gemeente Rheden (integraal veiligheidsbeleid 2017-2020)

Doelstelling

Alcohol- en drugsgebruik ontmoedigen en de handel en overlast van alcohol en drugs tegengaan.

Streefwaarden

Voor de genoemde doelstelling gelden de volgende streefwaarden:

1. In 2020 is het alcoholgebruik onder jongeren ten opzichte van 2016 verminderd. Het gaat hierbij om:
  - Een vermindering van het aantal gelegenheden waarbij jongeren alcohol drinken;
  - Een vermindering van de hoeveelheid alcohol die de jongeren drinken per gelegenheid.
2. In 2020 is de frequentie van het gebruik van soft- en harddrugs door jongeren ten opzichte van 2016 gedaald.
3. In 2020 is het aantal incidenten alcohol- en drugsoverlast ten opzichte van 2016 gedaald.
4. In 2020 is het aantal incidenten drugshandel ten opzichte van 2016 gedaald.

Afhankelijk van het moment van verschijnen van de volwassen- en ouderenmonitor 2016 (GGD-VGGM) worden in 2017 of 2018 streefwaarden voor alcohol- en drugsgebruik onder volwassenen opgesteld.

Prestaties

In het vervolg van dit beleid zijn de voorgenomen prestaties voor het halen van deze streefwaarden genoemd.

1.4 Totstandkoming

Om effectief beleid te maken, is goede samenwerking cruciaal. Dit beleid is daarom gemaakt in samenspraak met inwoners en partners. De volgende interne en externe partijen hebben via gesprekken en bijeenkomsten meegedacht over het beleid:

- Politie
- Iriszorg
- Scholengemeenschap Het Rhedens (vestigingen Dieren en De Tender)
- 2getthere jongerencoaching
- Radar uitvoering Oost – jongerenwerk
- Jongeren netwerk
- Bureau Halt
- Vivare woningcoöperatie
- Gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) Gelderland Midden
- Jongeren uit het netwerk 'Perspectief 16+'
- Leerplichtconsulent van Regionaal Bureau Leerlingzaken
- Schoolmaatschappelijk werk
- Openbaar ministerie

- Sociale Gebiedsteams – gemeente Rheden
- Toezicht en handhaving – gemeente Rheden
- Medewerker bijzondere wetten – gemeente Rheden

In de bijeenkomsten en gesprekken zijn samen met inwoners en partners diverse wensen, behoeften en vraagstukken besproken. Deze zijn samengebracht tot drie pijlers, namelijk:

1. Bewustwording
2. Signaleren en handelen
3. Handhaving

1.5 Leeswijze

In hoofdstuk 2 staan de (wettelijke) kaders en huidige aanpak. Daarna zijn de bovengenoemde pijlers in een apart hoofdstuk uitgewerkt. In hoofdstuk 6 staat een overzicht van de voorgenomen aanpakken en de daarbij horende financiën. Het laatste hoofdstuk beschrijft hoe het beleid wordt geëvalueerd.

2. Kader en huidige aanpak

Het gemeentelijke alcohol- en drugsbeleid moet passen binnen landelijke, justitiële, regionale en lokale kaders, zoals wet- en regelgeving en beleidsnota's. Ook wordt de huidige aanpak meegenomen, zodat wij deze kunnen toetsen en waar nodig verbeteren.

2.1 Landelijk kader

Wet- en regelgeving

De landelijke kaders bestaan uit internationale verdragen, de [Opiumwet](#), de [Drank- en Horecawet](#) en het nationale beleid op het gebied van alcohol en drugs. In de Opiumwet wordt het bereiden, bewerken, verwerken, verkopen, afleveren, verstrekken, vervoeren, aanwezig hebben en vervaardigen van soft- en harddrugs verboden. Welke stoffen worden gerekend tot de softdrugs (II) en welke tot de harddrugs (I), staat in de lijsten I en II van de Opiumwet.

De nieuwe Drank- en Horecawet is in 2013 ingevoerd. Het doel van de wet is gezondheidsschade door alcohol bij jongeren te voorkomen en verstoring van de openbare orde door alcoholmisbruik onder jongeren terug te dringen. Het Nederlandse alcohol- en drugsbeleid kent twee pijlers: bescherming van de volksgezondheid en bestrijding van overlast en criminaliteit.

Justitieel kader

De landelijke richtlijnen van het openbaar ministerie gaan bij de oplossing en vervolging van Opiumwettelijke delicten uit van een strikte scheiding tussen hard- en softdrugs, een ook van een strikt onderscheid tussen drugshandelaar en -gebruiker. Op grond van deze richtlijnen kent justitie geringe prioriteit toe aan de handel in softdrugs in kleine hoeveelheden, zoals die in coffeeshops plaatsvindt. (gedogen)

Gezondheid

In december 2015 verscheen de [landelijke nota gezondheidsbeleid 2016-2019](#). Daarin staan de volgende doelen centraal:

1. De gezondheid van mensen bevorderen en chronische ziekten voorkomen door een integrale aanpak in de omgeving waarin mensen wonen, werken, leren en leven. Overmatig alcoholgebruik is hierbij één van de leefstijlspeerpunten.
2. Preventie een prominente plaats geven in de gezondheidszorg.
3. Gezondheidsbescherming op peil houden en nieuwe bedreigingen het hoofd bieden.
4. Stabiliseren of terugbrengen van gezondheidsverschillen tussen laag- en hoogopgeleiden.

2.2 Regionaal kader

Veiligheid

Met het regionaal hennepconvenant Oost-Nederland werken convenantpartners samen om integraal een einde te maken aan de ongewenste ontwikkelingen van hennepkwekerijen in de provincies Overijssel en Gelderland. Het doel van de samenwerking is het nemen van preventieve en repressieve maatregelen.

Gezondheid

De landelijke nota gezondheidsbeleid is in 2016 door de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) vertaald naar een regionale visie: [De Regiovisie Publiek Gezondheidszorg](#). Daarin komt naar voren dat publieke gezondheidszorg een sterk preventief karakter heeft. De volgende opgaven komen voort uit de visie:

1. Verkleinen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen
2. Bevorderen van participatie van chronisch zieken
3. Bieden van een vangnet voor de extra kwetsbaren

2.3 Lokaal kader

In de algemene plaatselijke verordening van Rheden staat een aantal artikelen ([afd. 8, 8A, 11 en 14](#)) die iets zeggen over het verkopen van alcohol, verbod op alcohol- en drugsgebruik op openbare plaatsen en het verbieden van drugshandel.

Sinds 2013 heeft de gemeente Rheden beleidsregels voor artikel 13 B van de Opiumwet. Hierin staat een handavingsarrangement over de bevoegdheden van de burgemeester. Bijvoorbeeld wanneer gaat de burgemeester over tot het sluiten van een pand.

In december 1997 heeft de gemeente Rheden het lokale coffeeshopbeleid vastgesteld. Dit beleid gaat uit van een nuloptie voor het vestigen van coffeeshops. Destijds is besloten dat er expliciete aandacht aan preventie van drugsgebruik besteed moet worden.

Naast de bovenstaande kaders zijn er andere lokale beleidsnota's die te maken hebben met alcohol en drugs, namelijk:

- Lokale nota publieke gezondheidszorg 2017-2020
- Integraal Veiligheidsbeleid 2017 – 2020
- Meerjarenbeleidskader Sociaal domein 2017-2020
- Nota Drank- en Horecawet 2013 gemeente Rheden
- Naleefstrategie DHW 2013
- Handhaving uitvoeringsprogramma Drank en Horecawet 2014

2.4 Huidige aanpak

Aanpak jongerenoverlast

De gemeente Rheden heeft sinds 2009 een integrale aanpak jongerenoverlast. Het doel hiervan is: de jongerenoverlast, -criminaliteit en –problematiek verminderen. De gemeente heeft de regie over deze aanpak, die uit 3 onderdelen bestaat:

1. Groepsgerichte aanpak (Pak je Kans overleg)
2. Locatiegerichte aanpak
3. Individueel gerichte aanpak

Bij de integrale aanpak jongerenoverlast is een aantal partijen betrokken, namelijk: politie, toezicht en handhaving, jongerenwerk en straatcoaches. In 2017 vervangen jeugdboa's de straatcoaches ('boa' staat voor buitengewoon opsporingsambtenaar). De jeugdboa richt zich onder andere op het voorkomen en het aanpakken van overlast door jongeren op straat en/of in de wijk.

Voorlichting Halt

De gemeente Rheden subsidieert Halt voor een jaarlijkse voorlichting op basisscholen en het voortgezet onderwijs. De lessen gaan over groepsinvloed, veilig social media gebruik en de jaarwisseling.

Handhaving en uitvoering van de Drank- en Horecawet (DHW) 2013

Sinds 1 januari 2013 is de nieuwe DHW van kracht. Met de vernieuwde DHW wil het kabinet onder meer het alcoholgebruik onder jongeren terugdringen, alcoholgerelateerde verstoring van de openbare orde aanpakken en bijdragen aan het verminderen van de administratieve lasten. Op basis van de DHW is lokaal de naleefstrategie DHW en het handhavinguitvoeringsplan DHW opgesteld. Daarin staat hoe de gemeente er voor zorgt dat iedereen de DHW naleeft en hoe dit wordt gecontroleerd en gehandhaafd.

Sociale Gebiedsteams: Één gezin, één plan, één regisseur

Mensen die hulp of ondersteuning nodig hebben bij zelfstandig wonen of bij het mee doen in de maatschappij kunnen in de gemeente Rheden terecht bij de Sociale Gebiedsteams (SGT's). Voor een effectieve hulpverlening werken deze SGT's volgens het principe één gezin, één plan, één regisseur. Zij zetten één regisseur in per cliënt, om de hulpvraag te achterhalen en een ondersteuningsplan op te stellen. Een oplossing kan bestaan uit inzet van meerdere mensen, zoals iemand uit het eigen netwerk, een vrijwilliger of een hulpverlener vanuit geïndiceerde zorg. De regisseur bewaakt samen met de cliënt de voortgang van het plan en ondersteunt, waar nodig, om zaken geregeld te krijgen.

3. Bewustwording

De eerste pijler die uit de bijeenkomsten en gesprekken naar voren kwam is bewustwording. Het bespreekbaar maken van het thema alcohol en drugs is daarbij van groot belang. Hiervoor is kennis nodig, kennis over onder meer soorten middelen en de werking en gevolgen ervan, groepsinvloed en symptomen. Hiervoor gelden de volgende prestaties:

3.1 Eén effectief voorlichtingsprogramma over middelengebruik en verslavingen voor jongeren en ouders samenstellen. Zowel basisscholen als het voortgezet onderwijs kunnen gebruik van dit programma.

3.2 Het thema drugs onderdeel maken van de periodieke voorlichting over de drank- en horecawet voor ondernemers (horeca, slijterij en supermarkt), verenigingen en studenten van de opleiding toezicht & handhaving en beveiliging.

3.1 Voorlichting aan jongeren

Goede voorlichting aan jongeren over alcohol en drugs is zeer belangrijk. Door openheid wordt het onderwerp makkelijker bespreekbaar. Openheid is alleen mogelijk als er geen sprake is van veroordeling. Zo ontstaat een basis van vertrouwen en zullen jongeren sneller in gesprek gaan met hun ouders, docent, mentor, jongerenwerker of jongerencoach. De grens tussen gebruik en misbruik is hierbij belangrijk om te bespreken.

Alcohol en drugs zijn niet de enige middelen waarbij overmatig gebruik tot problemen kan leiden. Scholen geven aan dat het ook belangrijk is aandacht te besteden aan game- en social mediaverslaving en het gebruik van mobiele telefoons. Daarom moeten deze thema's ook aan de orde komen in het totale voorlichtingsprogramma over middelengebruik en verslavingen.

De beste plek om de voorlichting te geven is op scholen. Dit is de plek waar jongeren bij elkaar zijn en informatie krijgen. De voorlichting is nuttig voor zowel basisscholen als het voortgezet onderwijs. Het doel van de voorlichting is voor elke leeftijdsgroep anders. Op de basisschool (11-13 jaar) moet de voorlichting meer gericht zijn op keuzes maken en groepsgedrag. De voorlichting op het voortgezet onderwijs moet zich richten op de risico's en het gedrag van de jongeren zelf (soorten middelen, de werking ervan en ervaringen). De scholen hebben voorlichting over alcohol en drugs op dit moment verschillend georganiseerd. Er zijn scholen die gebruik maken van Halt en anderen zetten jongerenwerkers in voor voorlichting.

Het inzetten van een ervaringsdeskundige als voorlichter is een discussiepunt. Ervaringsdeskundigen kunnen zich inleven in de wereld van jongeren en daardoor een band opbouwen met de doelgroep. Echter, niet elke ervaringsdeskundige is een goede voorlichter. De praktijkverhalen van de ervaringsdeskundigen kunnen uitnodigen tot experimenteren en het opzoeken van grenzen. Een goede training en scholing van ervaringsdeskundigen is daarom essentieel. Een goed getrainde ervaringsdeskundige spreekt de taal van de doelgroep, is laagdrempelig, kan een dialoog tussen jongeren op gang brengen en zet zijn/haar praktijkverhalen op de juiste manier in.

3.2 Voorlichting aan ouders/verzorgers

Er moet meer voorlichting komen aan ouders over alcohol- en drugsgebruik. Deze voorlichting moet gericht zijn op bewustwording en kennis over alcohol en drugs. Het is belangrijk dat de risico's van het gebruik duidelijk zijn. De voorlichting moet ervoor zorgen dat ouders het gedrag van hun kinderen beter herkennen en het onderwerp bespreekbaar maken. Hierdoor kunnen ouders open en transparant in gesprek gaan met hun kinderen. Het is belangrijk dat dit niet

veroordeledend gebeurt, maar met begrip voor de experimentele fase waarin de jongeren zich bevinden. De gesprekspartners beamen dat verbieden van alcohol en drugsgebruik averechts werkt. Jongeren geven zelf aan dat het meegeven van kaders wel helpt om bewustzijn te creëren.

Een geschikte plek voor deze voorlichting is scholen, zowel het voortgezet onderwijs als het basisonderwijs. Momenteel nemen sommige scholen bij algemene bijeenkomsten voor ouders het onderwerp alcohol en drugs mee. Dit gebeurt echter incidenteel.

Handreikingen voor een aanpak:

- Met scholen, jongerenwerk en andere partners afspraken maken over de inhoud van een effectief voorlichtingsprogramma over middelengebruik en verslavingen voor jongeren en hun ouders/verzorgers.
- Onderzoeken of op scholen een medewerker als aanspreekpunt voor alcohol en drugs kan functioneren. Waar zowel leerlingen als ouders terecht kunnen met vragen.

3.3 Voorlichting drank- en horecawet

Naar aanleiding van de gevoerde gesprekken blijkt dat binnen horeca en verenigingen drugs wordt gebruikt en makkelijk te krijgen is. Periodiek krijgen ondernemers (horeca, slijterij en supermarkt), verenigingen en studenten van de opleiding toezicht & handhaving en beveiliging voorlichting over de Drank- en Horecawet. Daarin is op dit moment alleen aandacht voor alcohol. De ambitie is om drugs hier ook onderdeel van te laten zijn.

4. Signaleren en handelen

Een alcohol- of drugsprobleem signaleren is lastig. Er daarna ook nog iets mee doen, blijkt nog moeilijker. Naar wie moet je toe met een signaal? En als dat signaal bij diegene ligt, is er dan een sluitende en passende aanpak? Hiervoor gelden de volgende prestaties:

4.1 Jaarlijks een training over alcohol en drugs voor professionals en betrokkenen organiseren.

4.2 De huidige overlegvormen zoals Pak Je kans, gebiedsteam leefomgeving en het casuoverleg in het sociale gebiedsteam continueren.

4.3 Een aanpak ontwikkelen voor het alcohol en drugsgebruik door groepen jongeren.

4.4 'Lichte' hulpverlening bij middelengebruik toegankelijk maken.

4.1 Deskundigheidsbevordering bij professionals

In de praktijk blijkt dat professionals (bijvoorbeeld een maatschappelijk werker of huisarts) en andere betrokkenen (bijvoorbeeld vrijwilligers) onvoldoende kennis hebben om signalen te herkennen. Er is onwetendheid over de vele verschillende middelen die in omloop zijn en de werking ervan. Om inwoners met alcohol- of drugsproblemen goed te kunnen helpen is het belangrijk dat inwoners weten waar ze met hun signalen terecht kunnen en dat het deskundigheidsniveau van de professionals op peil is.

Deskundigheidsbevordering zorgt ervoor dat professionals en betrokkenen eerder en beter het gesprek aan kunnen gaan met inwoners en dat er juiste hulp komt. In het gesprek met de inwoner wordt bijvoorbeeld ook duidelijk wat de reden en functie van het gebruik is. De functie van het gebruik maakt zichtbaar of het om problematisch gebruik (verslaving) gaat. Wordt het dagelijks functioneren belemmerd en is iemand fysiek en/of psychisch afhankelijk van alcohol en/of drugs, dan noemen partners en inwoners dit problematisch gebruik. Professionals zijn zelf verantwoordelijk voor hun deskundigheid en kunnen via vakbladen en internet hun niveau op peil houden.

Eventueel kunnen bij de deskundigheidsbevordering ook de thema's game- en social mediaverslaving en het gebruik van mobiele telefoons worden behandeld.

4.2 Informatiedeling

De signalen die professionals oppikken, moeten zij meer met elkaar delen. Zo hebben verschillende scholen en wijkagenten al een goede samenwerking en delen zij signalen en informatie. Deze informatiedeling is zeer belangrijk en moet op meerdere vlakken gebeuren, zoals met schoolmaatschappelijk werk, jeugdcoaches, jeugdboa's, et cetera. Om dit realiseren, is elkaar kennen cruciaal. Ook het vertrouwen tussen professionals is erg belangrijk. Als dit er niet is, zullen zij geen informatie met elkaar delen.

Natuurlijk moeten professionals signalen en informatie niet onbegrensd met elkaar delen. De Wet Bescherming Persoonsgegevens is hierbij erg belangrijk. Met welk doel deel je welke informatie en hoe ga je er mee om?

De huidige overlegvormen zoals Pak Je kans, gebiedsteam leefomgeving en het sociale gebiedsteam bieden voldoende gelegenheid tot het delen van informatie. Daarom is het belangrijk om deze overlegvormen te continueren.

4.3 Sluitende aanpak voor zorg en overlast

De huidige interventies en overlegvormen zijn voor de meeste casussen voldoende. Echter er mist bij bepaalde gevallen een sluitende aanpak. De twee groepen waarbij dit voorkomt zijn groepen (hang)jongeren en de multi-problem gezinnen. In het 'Pak je Kans'-overleg bespreken professionals de groepen jongeren, maar als er sprake is van alcohol- en drugsproblematiek kan het 'Pak je Kans'-overleg niet goed doorpakken. De multi-problem gezinnen zijn soms zo specifiek dat niet de juiste hulpverlening wordt gevonden. Het gevolg is dat er zorgen zijn om deze groepen, maar dat ze ook overlast veroorzaken voor anderen. Daarom moet er een sluitende aanpak komen.

Communicatie is zeer belangrijk bij het creëren van een sluitende aanpak. 'Wie heeft de regie?', 'welke verwachtingen zijn er?' en 'zit iedereen aan tafel?' zijn vragen die van belang zijn. Dit moet bij elke casus opnieuw aan de orde komen. Bij elke casus kunnen immers andere partijen aan tafel zitten.

De sluitende aanpak moet dus maatwerk zijn en niet bestaan uit een vast protocol. Een voorbeeld van een situatie waar maatwerk nodig is, is een multi-problem gezin, waar overmatig alcohol- of drugsgebruik een onderdeel kan zijn. Zo kan er een relatie zijn met huiselijk geweld, schulden of psychische problematiek. Van te voren is daarom niet duidelijk welke partners er betrokken zijn. De regievoerder, de gemeente, moet dit per casus bekijken.

De aanpak voor groepen jongeren wordt besproken in het 'Pak Je Kans'-overleg. Voor professionals is het vaak duidelijk dat er een alcohol- of drugsprobleem is, maar jongeren ervaren dit zelf anders. Verschillende gesprekken leveren dan vaak niet het gewenste resultaat. Een andere aanpak is nodig. De ambitie is om de organisatie Halt meer in positie te brengen bij deze jeugd groepen en dus meer pedagogische interventies te plegen. Door 'best practices' op te halen bij andere gemeenten en in overleg te gaan met de lokale professionals wordt een nieuwe aanpak ontwikkeld.

Handreikingen voor een aanpak:

- Een aanpak opzetten samen met Halt, Iriszorg, politie, jeugdboa, jongerenwerk en gemeente om jongeren door de aanpak van Halt in de goede richting te bewegen.

4.4 Passende hulpverlening

De komst van de sociale gebiedsteams heeft gezorgd voor een goede toeleiding naar de zorg. De huidige aanpak één gezin, één hulpverlener is een effectieve werkwijze. Echter, het blijkt dat ergens in de hulpverleningsketen de zorg stopt rondom alcohol- en drugsverslaving. De regievoerder, het sociaal gebiedsteam, weet niet altijd de juiste hulpverleningsinstanties te vinden. In de meeste gevallen verwijst zij door naar de huisarts of Iriszorg. Een tussenweg tussen deze uitersten is er vaak niet of is niet ingekocht. Het inkopen van een voorziening als Iris in de buurt kan dit hiaat oplossen. Een programma als Iris in de Buurt:

- Is een plek waar inwoners en professionals terecht kunnen met zorgen en vragen over alcohol, drugs en andere middelen en verslavingen.
- Biedt voorlichting en deskundigheidsbevordering voor inwoners en professionals.
- Biedt hulp bij het voorkomen van verslaving en/of daaraan verbonden maatschappelijke problemen, onder meer door gesprekken met mensen met een (dreigende) verslaving en hun direct betrokkenen.

Ook blijkt dat na een periode van afkicken meer begeleiding en nazorg nodig is, waarbij ook de omgeving van de betreffende persoon betrokken is (familie, buurt, school). De inzet van een Safehouse kan hiervoor een oplossing zijn. Hierdoor keert de afgekicke inwoner niet meteen terug in zijn oude omgeving.

Handreikingen voor een aanpak:

- Inventariseren welke zorgaanbieders er zijn en welke hulp zij kunnen bieden bij bepaalde casuïstiek. Zodoende kan deze ook vroegtijdig in worden gekocht.
- Gebruik maken van de bestaande FACT teams*.
- Onderzoeken van de mogelijkheden voor het inrichten van een Safehouse.

* FACT staat voor flexible assertive community treatment. De FACT teams kunnen worden benaderd bij casuïstiek waarbij een relatie is tussen alcohol- en drugsgebruik en psychiatrische problemen. In een FACT team werken verschillende hulpverleners nauw met elkaar samen en kunnen een cliënt behandelen en begeleiden.

5. Handhaving

Naast de preventieve en de zorg kant is handhaving nodig om alcohol- en drugs gebruik te ontmoedigen en overlast en handel tegen te gaan. De prestaties zijn:

5.1 Het 0-beleid op het gebied van coffeeshops continueren.

5.2 De mogelijkheden voor het uitvoeren van een aanwijzingsbesluit voor een blowverbod onderzoeken.

5.1 0-beleid coffeeshops behouden

Het huidige beleid over coffeeshops bepaalt dat coffeeshops zich niet mogen vestigen in de gemeente Rheden. Dit beleid is ter discussie gesteld bij de ontwikkeling van dit integrale alcohol- en drugsbeleid. Gebleken is dat er meer nadelen dan voordelen zijn aan het openen van een coffeeshop in de gemeente. De doelstelling van de gemeente Rheden is het stimuleren van gezond gedrag. Dit staat haaks op het openstellen van coffeeshop. Bovendien past een coffeeshop niet in het dorpse karakter van Rheden.

Het vestigen van een coffeeshop brengt ook met zich mee dat je makkelijker aan drugs kunt komen en dat je drugs dus ook makkelijker kunt door verkopen (bijvoorbeeld aan minderjarigen). Met het openen van een coffeeshop in Rheden vervalt de drempel om naar Arnhem of Zutphen te gaan voor het krijgen van drugs. Daarnaast is de coffeeshop niet alleen voor de eigen inwoners, maar zal er van alle omliggende dorpen een toeloop zijn naar de coffeeshop.

Het enige voordeel van een coffeeshop in Rheden is dat gebruikers meer zichtbaar zijn en er daardoor een gevoel van controle is. Dit weegt niet op tegen de risico's.

5.2 Blowverbod

In de algemene plaatselijke verordening (art. 2:74A) is opgenomen dat het college van burgemeester en wethouders gebieden kan aanwijzen voor een blowverbod. Momenteel heeft het college hiervoor nog geen gebieden aangewezen. De ambitie is om **in de openbare ruimte** binnen de bebouwde kom blowen te gaan verbieden. Voor alcohol geldt dit verbod al. Als iemand deze regel overtreedt, is er sprake van een strafbaar feit, waardoor vaker doorverwezen kan worden naar Halt.

Handreikingen voor een aanpak:

- De juridische haalbaarheid onderzoeken van een blowverbod binnen de bebouwde kom van Rheden.

5.3 Handhaving binnen horeca en verenigingen

Door de drank- en horecawet is op het gebied van alcohol een handhavinguitvoeringsplan van kracht in de gemeente Rheden. Horeca en (sport)verenigingen controleer de gemeente streng op het verstrekken van alcohol. Daar hoeft geen extra aanpak op te worden ontwikkeld.

Gebruik en handel komt niet alleen in de gemeente Rheden voor. Inwoners van Rheden gebruiken en verhandelen ook in en vanuit naastgelegen steden, met name in Arnhem. Dit gebeurt bijvoorbeeld tijdens het uitgaan of door het kopen van drugs in coffeeshops in Arnhem voor handel en gebruik in de gemeente Rheden.

5.4 Drugshandel

Onder drugshandel wordt de productie, koop en verkoop van illegale drugs verstaan zonder toestemming van de verantwoordelijke autoriteiten. Om deze drugshandel tegen te gaan, moet de gemeente Rheden de strijd aangaan tegen de georganiseerde criminaliteit. Daarom wordt in de aanpak ondermijning drugshandel meegenomen als een van de thema's.

Daarnaast ligt er een regionaal hennepconvenant Oost Nederland en heeft de gemeente Rheden beleidsregels over ontmantelde hennepkwekerijen.

5.5 Medicinale drugs

Als iemand ernstig ziek is komt hij/zij in aanmerking voor medicinale cannabis. Via een recept van de huisarts is dit te krijgen bij de apotheek. Ook gebeurt het dat inwoners zelf hun 'medicijn' verkrijgen. De Nederlandse overheid staat kleine hoeveelheden toe. Vijf gram cannabis en een maximum van vijf hennep planten wordt niet vervolgd in Nederland. In de gemeente Rheden zijn deze regels rond medicinale drugs uiteraard ook van toepassing.

6. Financiën

Benodigd budget voor de komende 4 jaar (2017-2020)	
	Financiering jaarlijks
Bewustwording	
Eén effectief voorlichtingsprogramma over middelengebruik en verslavingen voor jongeren en ouders samenstellen. Zowel basisscholen als het voortgezet onderwijs kunnen gebruik van dit programma.	€15.000*
Het thema drugs onderdeel maken van de periodieke voorlichting over de drank- en horecawet voor ondernemers (horeca, slijterij en supermarkt), verenigingen en studenten van de opleiding toezicht & handhaving en beveiliging.	€5.000
Signaleren en handelen	
Jaarlijks een training over alcohol en drugs voor professionals en betrokkenen binnen de gemeente Rheden organiseren.	€5.000
De huidige overlegvormen zoals Pak Je kans, gebiedsteam leefomgeving en het casuoverleg in het sociale gebiedsteam continueren.	**
Een aanpak ontwikkelen voor het alcohol en drugsgebruik door groepen jongeren.	€5.000
'Lichte' hulpverlening bij middelengebruik toegankelijk maken binnen de gemeente Rheden.	€5.000
Handhaving	
Het 0-beleid op het gebied van coffeeshops continueren.	-
De mogelijkheden voor het uitvoeren van een aanwijzingsbesluit voor een blowverbod onderzoeken.	**
Totaal benodigde jaarlijkse bijdrage	€ 35.000,-

*Dit bedrag begroot de gemeente voor voorlichting. Eventuele meerkosten dienen door scholen te worden bekostigd.

** Uitvoering van deze punten valt binnen huidige werkzaamheden van de betrokken ambtenaren.

7. Evaluatie

7.1 Jaarlijkse meting streefwaarden

De gestelde streefwaarden en prestaties komen terug in de jaarlijkse programmabegroting. Daarmee worden de streefwaarden jaarlijks gemonitord. Per streefwaarde wordt hieronder aangegeven welk onderzoek wordt gebruikt om te monitoren.

1. In 2020 is het alcoholgebruik onder jongeren ten opzichte van 2016 verminderd. Het gaat hierbij om:
  - Een vermindering van het aantal gelegenheden waarop jongeren alcohol drinken
  - Een vermindering van de hoeveelheid alcohol die de jongeren drinken per gelegenheid.*Onderzoek: Jeugdrapportage VGGM*
2. In 2020 is de frequentie van het gebruik van soft- en harddrugs door jongeren ten opzichte van 2016 gedaald.
Onderzoek: Jeugdrapportage VGGM
3. In 2020 is het aantal incidenten alcohol- en drugsoverlast ten opzichte van 2016 met 10% gedaald.
Onderzoek: Jaarrapportage Politie IJsselwaarden
4. In 2020 is het aantal incidenten drugshandel ten opzichte van 2016 met 10% gedaald.
Onderzoek: Jaarrapportage Politie IJsselwaarden

Van streefwaarden 1 en 2 wordt eerst een 0-meting gedaan om te bepalen welk percentage het gebruik van alcohol en drugs moet dalen.

Afhankelijk van het moment van verschijnen van de volwassen- en ouderenmonitor 2016 (GGD-VGGM) worden in 2017 of 2018 streefwaarden voor alcohol- en drugsgebruik onder volwassenen opgesteld.

7.2 Tussenevaluatie

Eind 2018 vindt er een tussenevaluatie van dit beleid plaats. Daarbij worden de streefwaarden en prestaties met de betrokken partijen geëvalueerd en mogelijk bijgesteld.

7.3 Eindevaluatie

In 2020 vindt er een eindevaluatie plaats. Daar worden opnieuw de dan geldende streefwaarden en prestaties geëvalueerd met betrokken partijen. Eveneens wordt het vervolg van dit beleid bepaald.